

Prawo Rodzinne w praktyce szkolnej

Dorota Gruszczyńska
Instytut Studiów Podyplomowych

Tytułem wstępu

Art. 87 Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego:
Rodzice i dzieci są obowiązani do
wzajemnego szacunku i wspierania się.

Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy

- jest integralnym elementem prawa cywilnego
- jest prawem materialnym
- reguluje stosunki cywilnoprawne między rodzicami i dziećmi

Władza rodzicielska

Art. 93 k.r.o. - władza rodzicielska przysługuje obojgu rodzicom tzn. każdemu z nich przysługuje pełnia tej władzy, w związku z czym na zewnątrz każde może działać tak, jakby władza rodzicielska przysługiwała tylko jednemu. Poza rodzicami władza ta nie może przysługiwać innym podmiotom.

Władza rodzicielska

- Art. 94 - Jeżeli jedno z rodziców nie żyje lub nie ma pełnej zdolności do czynności prawnych, władza przysługuje drugiemu rodzicowi.
- To samo dotyczy przypadku, gdy jedno z rodziców zostało pozbawione władzy rodzicielskiej albo gdy jego władza uległa zawieszeniu.
- Jeżeli żadnemu z rodziców nie przysługuje władza rodzicielska albo jeżeli rodzice są nie znani, ustanawia się dla dziecka opiekę.

Przedmiot władzy rodzicielskiej

- piecza nad osobą dziecka
- zarządzanie majątkiem dziecka
- reprezentowanie dziecka
- wychowanie dziecka z poszanowaniem jego godności i praw

Władza rodzicielska

- Art.97 Jeżeli władza rodzicielska przysługuje obojgu rodzicom, każde z nich jest obowiązane i uprawnione do jej wykonywania.
- Jednakże o istotnych sprawach dziecka rodzice rozstrzygają wspólnie; w braku porozumienia między nimi rozstrzyga sąd opiekuńczy.

Istotne sprawy dziecka

- wybór imienia dziecka
- wybór szkoły i przyszłego zawodu
- obywatelstwo
- leczenie dziecka
- miejsce jego pobytu
- wyjazd za granicę

Przedstawiciele ustawowi dziecka

Art.. 98 Rodzice są przedstawicielami ustawowymi dziecka pozostającego pod ich władzą rodzicielską.

co oznacza:

Jeżeli dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską obojga rodziców, każde z nich może działać samodzielnie jako przedstawiciel ustawowy dziecka bez udziału drugiego.

Przedstawiciele ustawowi dziecka

Czynność dokonana przez rodziców dziecka w imieniu dziecka pociąga za sobą skutki bezpośrednio dla dziecka. (art. 95 §2 k.c.)

Przedstawicielstwo obejmuje:

- dokonanie czynności prawnych
- czynności przed sądami
- czynności przed organami państwowymi i administracyjnymi.

Rozwód

Art. 58. § 1, § 1a

W wyroku orzekającym rozwód sąd rozstrzyga o władzy rodzicielskiej nad małoletnim obojga rodziców i o kontaktach rodziców z dzieckiem.

Sąd może powierzyć wykonywanie władzy rodzicielskiej jednemu z rodziców, ograniczając władzę drugiego do określonych obowiązków i uprawnień w stosunku do osoby dziecka.

Rozwód

Art. 58. § 1, § 1a

Sąd może powierzyć wykonywanie władzy rodzicielskiej jednemu z rodziców, ograniczając władzę drugiego do określonych obowiązków i uprawnień w stosunku do osoby dziecka. Orzeka o zobowiązaniu do ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania.

Ograniczenie władzy rodzicielskiej

Sąd może pozostawić władzę rodzicielską obojgu rodzicom na ich zgodny wniosek, jeżeli przedstawili porozumienie, o którym mowa w art.58. § 1, i jest zasadne, że będą współdziałać w sprawach dziecka.

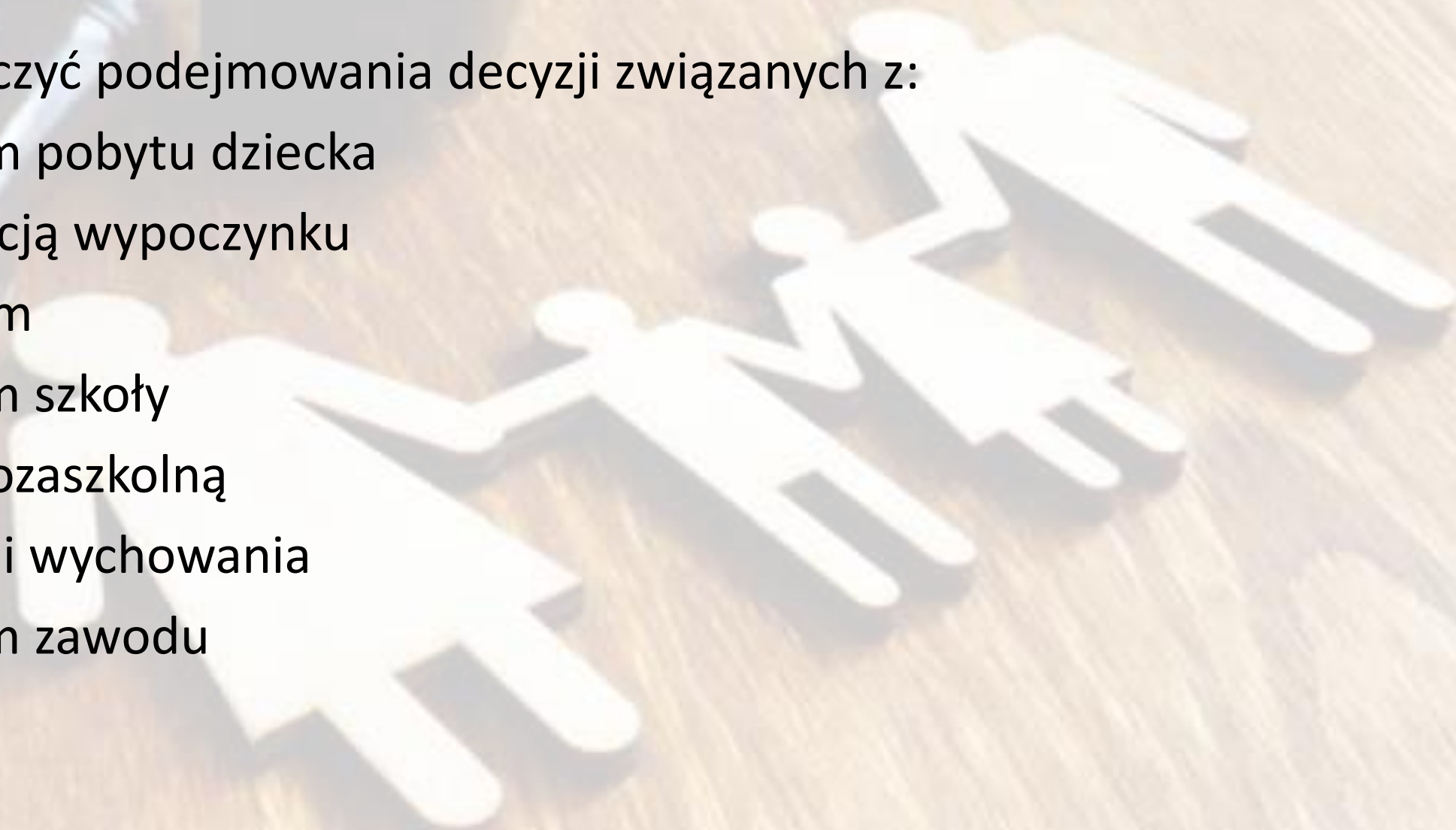
Przepis powyższy stosuje się odpowiednio w wypadku, gdy rodzice pozostają ze sobą w związku małżeńskim, lecz żyją w rozłączeniu (art.107 § 1,2).

Określone obowiązki i uprawnienia wynikające z władzy rodzicielskiej realizować tylko w takim zakresie, jaki ustalił są. Sąd bowiem ustali co wolno temu z rodziców.

Ograniczenie władzy rodzicielskiej

Może dotyczyć podejmowania decyzji związanych z:

- miejscem pobytu dziecka
- organizacją wypoczynku
- leczeniem
- wyborem szkoły
- nauką pozaszkolną
- zasadami wychowania
- wyborem zawodu

Art. 109

Jeżeli dobro dziecka jest zagrożone Sąd opiekuńczy może:

- zobowiązać rodziców i dziecko do określonego postępowania
- skierować rodziców do placówek lub specjalistów zajmujących się terapią rodzinną, poradnictwem lub świadczących rodzinie inną stosowną pomoc ze wskazaniem sposobu kontroli
- określić, jakich czynności rodzice nie mogą podejmować bez zgody sądu

Art. 109

Jeżeli dobro dziecka jest zagrożone Sąd opiekuńczy może:

- poddać wykonywanie władzy rodzicielskiej stałemu nadzorowi kuratora
- skierować dziecko do instytucji przygotowania zawodowego lub innej placówki sprawującej częściową pieczę nad dziećmi
- umieścić w rodzinie zastępczej lub w placówce sprawującej częściową pieczę nad dziećmi

Określone postępowanie

Zobowiązać rodziców oraz małoletniego do określonego postępowania oznacza zobowiązać rodziców do odpowiednich działań wychowawczych względem dziecka:

- zakaz stosowania kar cielesnych art. 96¹ regularnego posyłania dziecka do szkoły
- nawiązania bliższego kontaktu ze szkołą
- zajęcia się leczeniem dziecka
- wzmożenie nadzoru nad sposobem spędzania wolnego czasu (art.. 109 k.r.o.)

Zdolność do czynności prawnych

Do ukończenia 13 roku życia dziecko nie ma zdolności do czynności prawnych art. 12 kodeksu cywilnego.

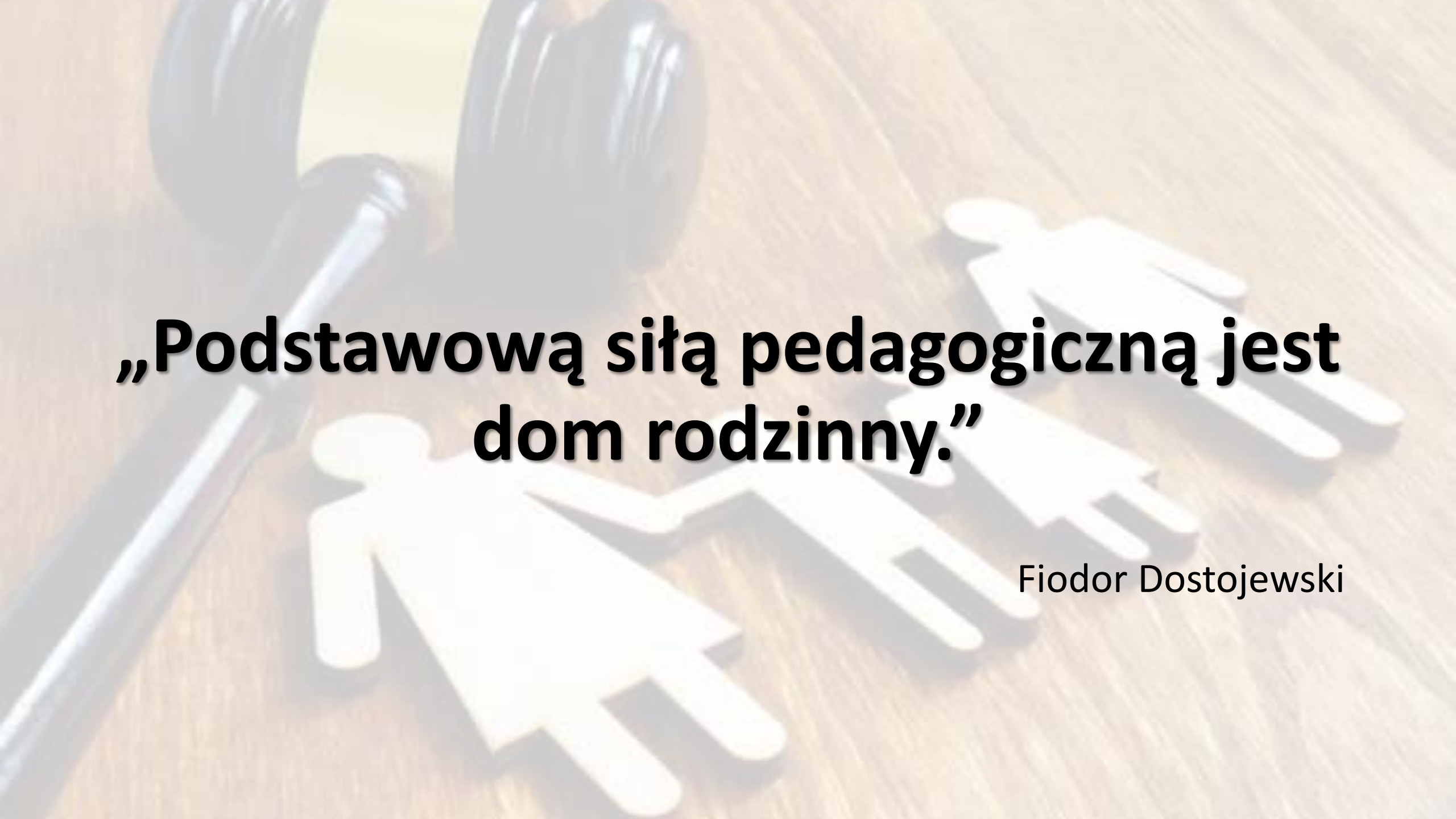
Po 13 roku życia nabywa ograniczoną zdolność do czynności prawnych (oświadczenie woli na piśmie) w określonych sytuacjach.

Patronat dziecka-koncepcja

Rodzice będą mogli dobrowolnie ustanowić i wskazać patrona dla swoich dzieci.

Umowy w takich sprawach byłyby pod kontrolą sądu rodzinnego.

Powierzenie opieki patronowi powinno jasno określać jego prawa i obowiązki.

A wooden gavel with a black handle and a light-colored head lies diagonally across the upper left portion of the image. Below and to the right of the gavel are several white paper cutouts of human figures. There are two adult figures, a man and a woman, and three child figures of varying sizes, all arranged in a loose family group. The entire scene is set against a light-colored wooden background with visible grain. The text is overlaid in the center, partially obscuring the figures.

**„Podstawową siłą pedagogiczną jest
dom rodzinny.”**

Fiodor Dostojewski

Źródła

- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. 1964 Nr 9 poz. 59)
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. 1964 Nr 16 poz. 93)

